בס"ד

גליון מס' 414

שי עולמות

העלון השבועי של ישיבת "נצח מאיר" ישיבתו של הרה"ח **שמעון יוסף הכהן ויזנפלד** שליט"א

רח' הרב סלנט 7, ירושלים, טל' 050-4161022

פרשת בשלח

ירושלים עיה"ק תו"ת בב"א. יום ו' עש"ק לסדר בשלח לכבוד ... אחדשה"ט!

בעזרת ה' אכתוב לך משהו השייך לפרשת השבוע.

"ויהי בשלח... וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים" (שמות יג, יז-יח).

וחמושים - היינו מצויידים, הן בנשק, הן במזון. בנשק - כן משמע מתרגום אונקלוס שפירש "מזורזין", וכן פרש"י אין חמושים אלא מזויינים (מכילתא) וכן הוא אומר (יהושע א, יד) ואתם תעברו חמושים לפני אחיכם. ובמזון - כן משמע מתרגום יונתן שפירש "מצויידים", וכן פרש"י אין חמושים אלא מצויידים במזון, וכן הוא אומר (בראשית מה, כא) ויתן להם צידה לדרך. ובחזקוני פי' וחמושים לשון צידה (ומזון), כמו (בראשית מא, לד) וחימש את ארץ מצרים. וברש"י ישן משמע שמפרש מצויידים בנשק ובמזון ובכל שאר דברים הנצרכים לדרך. שכתב וז"ל לפי שהסיבתן במדבר, הוא גרם להם שעלו חמושים, שאילו הסיבן דרך ישוב לא היו מחומשים להם כל מה שצריכים, אלא כאדם שעובר ממקום למקום ובדעתו לקנות שם מה שיצטרך, אבל כשהוא פורש למדבר צריך לזַמֵּן לו כל הצורך, ע"כ. והנה ידוע שבמשך כל החיים ישנם אין סוף אתגרים ונסיונות ומבחנים שלעמוד בהם דרוש הרבה מאד יראת שמים (ומידות טובות), ואשר על כן צריך האדם כל הזמן למלאות הבטריות והמחסנים ולהצטייד בעוד ועוד מידות טובות מוסר ויראת שמים, כי בודאי כל הזמן דבר זה בא לו לשימוש, ועוד יבא לו לשימוש, ובמיוחד כשיזמנו לו נסיון גדול שצריך לזה הרבה כוחות רוחניים לעמוד במבחן, כגון בעניני מידות, מבחן של כעס, במצב שלכאורה מצדיק הקפדה, כגון באופן שיגרמו לו היזק כספי ניכר, או ציערו את גופו ונפשו, או פגעו בכבודו לעיני רבים בצורה חריפה, או בנסיון בעניני תאות, כגון שהוא רעב מאד ומתאוה ומתגרה בדבר הפוגם קדושת יהדותו, והתאוה מציקה מאד, שצריך לזה הרבה גבורת הנפש, הבאה מהרבה יראת שמים ומידות טובות, שהם נמצאים אצלו עמוק בלבו, והפנים אותם מאד, והם זמינים אצלו במחסניו, ובבטריות שבו המלאות. והנה אין אנחנו גמלים שיכולים למלאות את הדבשת בצידה להרבה זמן (אם כי קצת מזה ג"כ קיים אצלינו בבחינת (תהלים קלא, ב) כגמול עלי אמו... כגמל עלי נפשי, ובבחי' (תהלים יג, ו) אשירה לה' כי גמל עלי, וע"כ גם אצלינו דיבור ששמענו מצדיק או תפילה בדביקות במקום קדוש רישומה נשמר וניכר לאורך ימים ושנים), אבל אנחנו בני אדם, שכמה וכמה פעמים ביום, בכל יום ויום, צריכים אנו לאכול ולשתות כדי שנוכל לתחזק בתחזוקה נאותה את הגוף, כדי שיוכל לתפקד כראוי כמו כן ממש כדי שהנשמה תוכל לתפקד צריכים לתת לה את מזונה הרוחני דהיינו עסק התורה, וקיום המצוות והלכות התורה, ועשיית רצונו יתברך מתוך יראת שמים, ולימוד המוסר והחסידות מדי יום ביומו, שבלי זה הנשמה נחלשת ולא יכולה לעמוד במטלותיה, בדיוק כמו שהגוף נחלש ולא יכול לעמוד במטלותיו אם לא מקבל אספקת מזונו (אכילה ושתיה הראויים). וכן בענין ציוד הנשק, כי נשק מיושן, וחלוד, לא יעשה את פעולתו, אלא הנשק צריך תחזוקה נאותה. כידוע מהמציאות. והמצוות הם הם הנשק שלנו, וכדאיתא בזוה"ק (ת"ז. תיקון יג.דף כט.) מאן נצח, מאן דאחיד מנא דקרבא בידיה. דקאי על המצוות. ומעל הכל צריך להתפלל להשי"ת להנצל מהיצר הרע ותחבלותיו, ולעמוד בכל הנסיונות הרבים של החיים. וכמבואר בלקוטי מוהר"ן (ח"א, סי' ב, א) שעיקר כלי זיינו של איש הישראלי (ע' בקל"מ) הוא התפילה. וזה בחי' "וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים". שעם ישראל בראותם אמונה מוחשית בכל החודשים של עשר המכות אשר חיו באופן תמידי ללא הפסק באופן שראו ניסים גלויים וגילוי אלוקות ללא הרף, וכן ביציאת מצרים (וקריעת ים סוף בהמשך) חימשו וציידו אותם ודורות דורותיהם באמונה שלימה ותמימה, שהמזון והנשק הרוחני הזה עמד להם בנסיונות הרבים העתידיים. ויהי רצון שנתחמש ונתצייד בכל הזמן בתורה ויראה באופן שנוכל לעמוד בכל הנסיונות.

בברכת התורה וכטו"ס

שמעון יוסף הכהן ויזנפלד

מדרש

דָּבָר אַחֵר, וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה, מִי אָמַר וַיּוֹי, מֹשֶׁה אָמַר וַיּוֹי, מָשָׁל לְאֶחָד שֶׁנַּעֲשָׂה לְבִתּוֹ שֶׁל מֶלֶךְ שׁוֹשְׁבִין וְהָיָה רוֹאֶה בַּמַּזָּל שֶׁהוּא מוֹצִיאָהּ מִבֵּית אָבִיהָ וְאֵינוֹ בָּא עִמָּהּ לְבֵית הֶחָתָן לְחֻפָּתָהּ, הִתְחִיל בּוֹכֶה, אָמְרוּ לוֹ מִפְּנֵי מָה אַתָּה בּוֹכֶה, אָמַר לָהֶם בּוֹכֶה אֲנִי שֶׁנִּתְיַגַּעְתִּי לְהוֹצִיאָהּ וְאֵינִי בָּא עִמָּהּ לְחֻפָּתָהּ. כָּךְ אָמַר מֹשֶׁה, צוֹעֵק אֲנִי שֶׁנִּתְיַגַּעְתִּי לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְאֵינִי נִכְנָס עִמָּהֶן לָאָרֶץ, לְכָךְ: וַיְהִי בְּשַׁלַּח.

(שמות רבה כ, ח)

תיקון הכללי

איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר (תהלים קלז, ד).

נ"ל לבאר על פי מה שאמר מו"ר ר' לוי יצחק זצ"ל לאנ"ש הקנאים היושבים בחו"ל ושששים ושמחים שם, וכאילו נשכח מהם שיש ארץ ישראל ומעלותיה, וכאילו הם נמצאים בארץ נחלת אבות, ולא בגלות, וגער בהם מאד על מחשבתם. והנה הן אמת שצריכים להודות לה' שגם בגלותינו מצאנו פליטה למחיה ומחסה לשעה, אבל להחליפה בארץ הקודש ולעשותה תמורתה, כעין שעשו בבית חוניו, היתכן. ופסוק זה סייעתא גדולה לדבריו. ואכן לא נוכל לשיר את שיר ה' בחו"ל. ובדרך מליצה הם מסתמא יענו שפירוש הפסוק הוא כמ"ש התרגום "היכדין נשבח ית תושבחתא דה' על ארעא חילוניתא".

(מתוך הספר "שי למורא")

קְרִיעַת יַם־סוּף

עִקַּר כָּל הַנִּפִּים וְהַנִּפְלָאוֹת וְהִתְגַּלּוּת אֱלָהוּת שֶׁהָיָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, וְכֵן כָּל הַהַשָּׂגוֹת הַגְּדוֹלוֹת וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁגִּלּוּ לָנוּ שְׁאָר הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת, הַכֹּל הוּא רַק כְּדֵי לְחַזֵּק אוֹתָנוּ בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁזֶּה תַּכְלִית כָּל הַהַשָּׂגוֹת וְהַיְדִיעוֹת, בְּחִינַת: 'תַּכְלִית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נֵדָע' כַּנַּ"ל. וְזֶה שֶׁכָּתוּב אַחַר כָּל הַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, שֶׁהָיָה אָז הִתְגַּלּוּת אֱלָקוּת בְּאוֹר נִפְלָא וְגָדוֹל מְאד כַּיָּדוּעַ, וְאַחַר-כָּךְ: וַעֲנַן ה' הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וְכוּ', וְעַמּוּד אֵשׁ לָיְלָה, וְאַחַר-כָּךְ הָיָה קְרִיעַת יַם סוּף בְּנִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת וּבְהִתְגַּלּוּת אֱלָקוּת גָּדוֹל מְאד, עַד שֶׁרָאָתָה שִׁפְחָה עַל הַיָּם וְכוּ' כְּמַאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל. אַחַר כָּל זֶה כְּתִיב: "וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה וְכוּ', וַיַּאֲמִינוּ בַּה'" רְאֵה וְהָבֵן וְהַבֵּט, כִּי אַחַר כָּל הַהַשָּׂגוֹת וְהַיְדִיעוֹת וְהַמּוֹפְתִים, עֲדַיִן צְרִיכִין לֶאֱמוּנָה, כִּי כָּל הַנַּ"ל לֹא הָיָה אֶלָּא בִּשְׁבִיל חִזּוּק הָאֱמוּנָה, כָּל חַד כְּפֻם מָה דְּמִשַּׂעֵר בְּלִבֵּהּ, כִּי לְעוֹלָם צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה וּלְהַאֲמִין בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְהַצַּדִּיקֵי אֱמֶת בִּפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת, כִּי הָעִקָּר הוּא הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה כַּנַּ"ל.

(אוצר היראה אמונה אות פב)

הַפַּרְנָסָה – קְרִיעַת יַם־סוּף

עִקַּר הַפַּרְנָסָה נִמְשֶׁכֶת עַל-יְדֵי הַצַּדִּיק הַדּוֹר הָאֱמִתִּי, שֶׁזּוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ פַּרְנָסָה מִמַּזָּל הָעֶלְיוֹן הַנַּ"ל, וּבוֹקֵעַ הַיָּם הַחָכְמָה וְהַתּוֹרָה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְיִשְׂרָאֵל עַם קָדוֹשׁ צְרִיכִין לְהַאֲמִין בְּהַצַּדִּיק-הָאֱמֶת הַזֶּה, בִּבְחִינַת "וַיַּאֲמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ" שֶׁנֶּאֱמַר בְּקְרִיעַת יַם-סוּף, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכוּ אָז לְהִתְגַּלּוּת הַתּוֹרָה, שֶׁזֶּה בְּחִינַת הַהַשָּׂגָה הַגְּדוֹלָה שֶׁזָּכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אָז. גַּם זָכוּ אָז לְשֶׁפַע עֲשִׁירוּת גָּדוֹל מִבְּזַת הַיָּם, כִּי בְּוַדַּאי לָאו כָּל אָדָם זוֹכֶה לִשְׁנֵי שֶׁלְחָנוֹת, כִּי קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כְּקְרִיעַת יַם-סוּף כַּנַּ"ל, וְאֵיךְ יִזְכֶּה הָאָדָם בְּכחוֹ וְזְכוּתוֹ לְקְרִיעַת יַם-סוּף? עַל-כֵּן אָנוּ צְרִיכִין רַק לִסְמךְ עַל צַדִּיקֵי הַדּוֹר הָאֱמִתִּיִּים שֶׁהֵם בְּחִינַת מֹשֶׁה, וְעַל- יְדֵי הָאֱמוּנָה לְבַד יְכוֹלִין לְזְכוֹת לְתוֹרָה וּלְפַרְנָסָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְרִיעַת יַם-סוּף, כִּי עִקַּר קְרִיעַת יַם-סוּף הָיָה רַק בִּזְכוּת הָאֱמוּנָה שֶׁהֶאֱמִינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל: כְּדַאי הֵם הָאֱמוּנָה וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן גַּם עַכְשָׁו, עַל-יְדֵי הָאֱמוּנָה הַגְּדוֹלָה יָכוֹל הַצַּדִּיק-הָאֱמֶת לְהַמְשִׁיךְ לוֹ כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת קְדוֹשׁוֹת, אַף-עַל-פִּי שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לָזֶה בְּכחוֹ לְבַד, רַק בִּזְכוּת הָאֱמוּנָה שְׁמַאֲמִין בַּה' וּבְהַצַּדִּיקֵי-אֱמֶת כַּנַּ"ל.

(אוצר היראה כנסת קהל צבאות אות נה)

הארות על מאמר "בחצוצרות" (בסימן ה)

ז"ל: כי צריך כל אדם לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי (סנהדרין לז), **[נמצא כשהעולם נברא בשבילי צריך אני לראות ולעיין בכל עת בתיקון העולם ולמלאות חסרון העולם ולהתפלל בעבורם], ע"כ.**

וכמ"ש חז"ל (תנחומא, שמות טז) שהאורח חייב בכבוד המארח יותר מכבוד אב ואם וילפינן לה מאלישע שאע"פ שזכה לקבל מאליהו רבו פי שנים בתחיית המתים לא הלך להחיות אביו ואמו אלא קרובי המארחים, נמצא שמצדנו בודאי שאנו חייבים לעשות כל מה שבידנו למלאות חסרון העולם ולתקנו, שזה ג"כ אפשר ללמוד ממשחז"ל (ברכות סג:) שמה שזכו המצריים שהתורה תכתוב עליהם (דברים כג) לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו, היינו כפשוטו מחמת ההכנסת אורחים, ואע"פ שלא קרבו את ישראל אלא לצורך לעצמן כמ"ש (בראשית מז) ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי, אעפ"כ עבור ההכנסת אורחים חייבים אנו להכיר להם תודה לנצח וכמ"ש חז"ל (פסחים קיח:) עתידה מצרים שתביא דורון למשיח, א"ל הקב"ה למשיח קבל מהם, אכסניא עשו לבני במצרים, נמצא שחשבון חיוב הכרת טובה הוא עמוק עמוק ומחייב הרבה אשרי המחזיק בו.

(מתוך הספר "יש מאין")

קְרִיעַת יַם־סוּף

עִקַּר הַנֵּשֶׁר לַעֲבר עָלָיו בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא אֱמֶת. כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לַעֲבר בְּזֶה הָעוֹלָם עַל גֶּשֶׁר צַר, וְהָעִקָּר שֶׁלֹּא יִתְפַּחֵד כְּלָל. וְלִזְכּוֹת לָזֶה, לַעֲבר עַל הַגֶּשֶׁר צַר שֶׁל זֶה הָעוֹלָם הוּא עַל-יְדֵי אֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִין הָעוֹלָם, שֶׁאִם אֱמֶת יְכוֹלִין לַעֲבר אֶת כָּל הָעוֹלָם, כִּי עִקָּר הוּא אֱמֶת, שֶׁעַל זֶה עוֹמֵד כָּל הָעוֹלָם וּמְלֹאוֹ. וְכָל הַבִּלְבּוּלִים וְהַמְנִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ לְהָאָדָם מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, שֶׁהָעִקָּר הוּא מְנִיעַת הַמֹּחַ, עִקַּר הֶעְצָה לַעֲבר עֲלֵיהֶם הוּא אֱמֶת, שֶׁהוּא מוֹרֶה דֶּרֶךְ לְהָאָדָם לַעֲבר עַל הַכֹּל, בִּבְחִינַת "שִׁלַּח אוֹרְךָ וַאֲמִתְּךָ הֵמָּה יַנְחוּנִי", וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב: "אֲהַלֵּךְ בַּאֲמִתֶּךָ", כִּי הָאֱמֶת הוּא הַגֶּשֶׁר דִּקְדֻשָּׁה שֶׁעַל-יָדוֹ עוֹבְרִים בְּתוֹךְ כָּל הַמַּיִם הַשּׁוֹטְפִים וְנִצּוֹל מִכֻּלָּם, שֶׁזֶּה בְּחִינַת קְרִיעַת יַם-סוּף שֶׁהָלְכוּ בַּיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם בִּזְכוּת יַעֲקֹב שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת. וְזֶה שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י עַל פָּסוּק: "וַיַּעֲבר אֶת מַעֲבַר יַבֹּק" עָשָׂה עַצְמוֹ כְּגֶשֶׁר, כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת אֱמֶת, שֶׁהוּא הַגֶּשֶׁר לַעֲבר עָלָיו בְּשָׁלוֹם.

(ליקוטי הלכות הלכות תפלין הלכה ה אות מא)

מַפָּלַת מִצְרַיִם

עִקַּר מַפָּלַת מִצְרַיִם הָיָה בִּשְׁעַת קְרִיעַת יַם-סוּף, כִּי אָז הֵאִיר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַשְׁגָּחָתוֹ עָלֵינוּ בְּאוֹר וְהִתְגַּלּוּת גָּדוֹל מְאד, עַד שֶׁכָּל הַסִּטְרָא-אָחֳרָא שֶׁאֲחִיזָתָהּ מִבְּחִינַת הַטֶּבַע נִבְטַע וְנִתְבַּטֵּל מְאד, וְכֻלָּם נִבְהֲלוּ אָז, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם וְכוּ'". כִּי קְרִיעַת יַם-סוּף הוּא בְּשִׁנֵּי בְחִינוֹת: שֶׁנִּבְקַע יָם הַחָכְמָה שֶׁלְּמַעְלָה וְנִתְגַּלָּה הַדַּעַת שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשְׁגָּחָה, כִּי זֶה עִקַּר הַדַּעַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעַצְמוֹ נִבְקַע הַיָּם שֶׁלְּמַטָּה, וְכָל הָרְשָׁעִים וְהַסִּטְרָא-אָחֳרָא שֶׁהֵם כַּיָּם נִגְרָשׁ, כֻּלָּם נִבְקְעוּ וְנִשְׁבְּרוּ וְנִתְבַּטְּלוּ, וְיִשְׂרָאֵל עָבְרוּ בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה, וְכָל זֶה עַל-יְדֵי הִתְגַּלּוּת אוֹר הַשְׁגָּחָתוֹ, וְאָז נִתְגַּלָּה שֶׁבֶּאֱמֶת גַּם הַטֶּבַע בְּעַצְמָהּ הִיא גַּם-כֵּן הַשְׁגָּחָה. וְעַל-כֵּן אַחַר שְׁבִיעִי שֶׁל פֶּסַח וּקְרִיעַת יַם-סוּף הֶחָתַר הֶחָמֵץ .

(אוצר היראה פסח ספירה ושבועות אות ד)

דִּיּוּק אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בַּמֶּה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פסחים קיט): קָשִׁים מְזוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם כִּקְרִיעַת יַם סוּף וְקָשֶׁה זִוּוּגוֹ כִּקְרִיעַת יַם סוּף, שֶׁבְּתִבַת "מְזוֹנוֹתָיו" וְ"זִוּוּגוֹ" שָׁנָקְטוּ רַז"ל רָצוּ לְהַדְגִּישׁ שֶׁמַּיְקָא מְזוֹנוֹתָיו שֶׁלּוֹ וְזִוּוּגוֹ שֶׁלּוֹ הוּא הַקָּשֶׁה לְהַמְצִיא וְאֹזֶת לְסִבַּת רֹב פְּגָמָיו וְחֶסְרוֹנוֹתָיו שֶׁמְּחֲמַת זֶה קָשֶׁה לוֹ לָאָדָם לִמְצֹא נַחַת וְהַרְחָבָה בְּפַרְנָסָתוֹ וְזִוּוּגוֹ. וְזֶהוּ 'מְזוֹנוֹתָיו' 'וְזִוּוּגוֹ' שֶׁלּוֹ דַּיְקָא, כָּל אֶחָד לְפִי קְדֻשָּׁתוֹ. וְעַל כֵּן לֹא אָמְרוּ בִּסְתָם 'קָשִׁים מְזוֹנוֹת' וְ'קָשִׁים זִוּוּגִים', וְנָקְטוּ בְּדַוְקָא מְזוֹנוֹתָיו, וְזִוּוּגוֹ, וְכַמְבֹאָר.

(שש"ק חלק ה מימרות הברקות ה'תטז)

לעילוי נשמת
שלמה בן אברהם חיון ז"ל
י"ז מנחם אב

יריב בן מניה
חזרה בתשובה שלמה

לעילוי נשמת
תמו בת אסתר ע"ה
נלב"ע ט"ז שבט
ת.נ.צ.ב.ה.

נתן וצ'רנה בלאואר ע"ה
ר' רפאל בן ר' משה ז"ל

לחצלחת
ר' אברהם בן אסתר ומשפחתו
ברוחניות ובגשמיות

מכתבים על פרשת השבוע
מאת הרה"ח שמעון יוסף הכהן ויזנפלד שליט"א

חדש!
לרכישת הספר – 054-84 96548

לתרומות, הקדשה/מסירת שמות לברכה
050 – 4161022
לקבלת העלון השבועי למייל צרו קשר במייל
netzah.meir@gmail.com